Tien lessen te trekken uit AFVALorisatie-project

02 maart 2021, 01:00

Thomas Vandenhaute

Het AFVALorisatie-project, dat zo veel mogelijk maakbedrijven minder materialen wil laten verbruiken, hun nevenstromen beter valoriseren, materiaalkringlopen sluiten, is ten einde. We hebben voor u de tien belangrijkste lessen die uit het project te trekken zijn, op een rijtje gezet. Ook na het project kunt u uiteraard voor dit thema nog altijd bij ons terecht.

De afgelopen twee jaar en half hebben we u op regelmatige basis geïnformeerd over en in het kader van het AFVALorisatie-project. Ons doel was zo veel mogelijk maakbedrijven minder materialen te laten verbruiken, hun nevenstromen beter te valoriseren, materiaalkringlopen te sluiten. We brachten heel wat tips & tricks, tools, praktische info en kennis bij elkaar op een brede schaal van domeinen. Tijd voor een kort terugblik, om onze te leren lessen met u te delen en tenslotte om ook vooruit te kijken naar de toekomst.

De vele contacten met bedrijven, kennisinstellingen, federaties, beheersorganismen, overheden, … hebben ons geleerd dat bijna iedereen zich erg bewust is van de noodzaak om zuinig met de grondstoffen om te springen. Dat is goed nieuws.

Anderzijds zijn veel maakbedrijven op zoek naar eenvoudige korte-termijnacties die zinvol zijn en die ook rendabel zijn. Niet alle bedrijven vinden deze. De meest bedrijven die wel tot concrete actie komen, starten met optimalisatie. Sommigen starten met afvalpreventie, beter sorteren, selectiever inkopen, … In al deze gevallen starten de bedrijven daar waar ze zelf en op korte termijn het verschil kunnen maken.

Tien lessen

1) We stellen vast dat starten met activiteiten vanuit een optimalisatieperspectief erg snel leidt tot een breed en stevig draagvlak voor dit thema.

Bedrijven die het laag hangend fruit geplukt hebben, zetten in een vervolgstap veelal in op innovatie vanuit hun product of proces. Herontwerp van verpakkingen, inzetten van recyclaten of hernieuwbare materialen, aanpassingen in het productieproces of de organisatie ervan die leiden tot minder materiaalverbruik, dikwijls ook met minder energieverbruik.

2) Opvallend is dat deze bedrijven de bottom-up-initiatieven (gestart vanop de werkvloer) weten te koppelen aan de top-down-aanpak (de bedrijfsdoelstellingen vanuit de directie), waardoor de juiste ideeën ook de vereiste middelen krijgen. Hierdoor komt deze innovatie in een versnelling.

Een kleinere maar snel groeiende groep bedrijven zet in op samenwerking. Dat kan vele vormen aannemen, van lokale samenwerking om materialen en nevenstromen optimaal te benutten over partnerschappen om producten ook bij afdanking opnieuw een tweede leven te geven tot het opzetten van product-dienstcombinatie zoals verdienmodellen als product-als-een-dienst.

3) Verder viel ook op dat de bedrijven in deze groep steeds tot de conclusie komen dat samenwerking echt het verschil maakt en hun echt resultaten oplevert. Ze werken samen met leveranciers, klanten, dienstverleners voor hun producten maar ook met veel andere stakeholders, zoals naburige bedrijven, onderzoeksinstellingen, kenniscentra, …

Over al deze bedrijven heen zien we ook veel gelijkenissen, ongeacht de grootte en het aantal stappen dat al gezet is.

4) We zien een steeds grotere bereidheid van bedrijven om rond dit thema te communiceren, omdat het de eigen waarden (imago) versterkt, intern en extern, en omdat het aanzet tot verandering in de waardeketen.

5) Een belangrijke rode draad door dit project is dat er geen juiste of foute manier is richting circulair ondernemen. U kunt dus die straten inslaan waar het voor uw bedrijf het meeste zin geeft en vooral ook waarvoor er binnen uw organisatie de grootste ‘goesting’ is.

Anderzijds is het duidelijk dat er voor de maakindustrie ook een aantal actiedomeinen zijn die ental facetten vroeg

Wat betreft de aangereikte tools en inspiratie die we via AFVALorisatie hebben opgesteld, kwamen we ook tot volgende inzichten:

6) Tools zijn slechts een aanzet om de juiste vragen te stellen. Het gebruik ervan helpt bedrijven niet direct. Het proces van de juiste vragen stellen en het zoeken naar antwoorden is de grootste waarde van de tools.

7) Inspiratie (blogs, filmpjes,…) kunt u gebruiken om te kopiëren, maar vooral ook om zelf tot nieuwe ideeën te komen. Ze laten zien wat er mogelijk is, ook voor kmo’s. Ze laten de haalbaarheid van acties zien.

Hoe openheid het leren ook voor bedrijven maximaliseert en wat het best gesmaakt werd?

8) De waarde van samenwerking is groter naarmate er meer cross-sectorale samenwerking is. De samenwerking leidt tot co-creatie, waarbij de partijen niet vooraf weten waar deze zal landen, maar er wel een sterk gemeenschappelijk doel is.

9) Leren van gelijkaardige bedrijven blijft krachtig. Het delen van ervaringen versterkt het vertrouwen en maakt duidelijk dat ook kleine stappen zetten zinvol is. Deze leiden immers tot kennis en ervaring die noodzakelijk is om een grotere actie op te zetten.

10) Er blijven heel wat opportuniteiten onbenut bij de vele bedrijven die alleen de eigen directe impact op de radar hebben staan. Bedrijven die in hun waardeketen of in hun ecosysteem (nieuwe)

initiatieven nemen, vinden bijkomende kansen, identificeren nieuwe partners, ontsluiten markten, verkrijgen toegang tot bijkomende kennis en worden gaandeweg robuuster en veerkrachtiger.

Veel stof tot nadenken over hoe u de tips & tricks, de tools en publicaties van het Afvalorisatie-project verder kunt benutten, vindt u via deze kanalen:

- De projectwebpagina geeft u toegang tot de publicaties, tools, tips, filmpjes.
- Via de OVAM Cirkeltips kunt u ook de info terugvinden in de vorm van concrete tips.
- Via de AFVALorisatie-afspeellijst kunt u ook alle filmpjes opnieuw bekijken en verder delen.

Afgelopen project, doorgezette dienstverlening

Het project AFVALorisatie is dan wel ten einde, maar Sirris blijft de bedrijven verder ondersteunen op hun weg naar doordachter en spaarzamer met materialen omgaan. Wilt u ook graag in uw bedrijf de vruchten plukken van een zuinig materialenverbruik en wil je daarvoor een versnelling hoger schakelen? Neem zeker contact met ons op!

Vanuit deze lessen zetten we ondersteuningsinitiatieven op die uw bedrijf zo effectief mogelijk vooruit helpen met focus op concrete haalbare stappen en waarbij u maximaal van andere bedrijven kan leren.

In het Industriepartnerschap zetten Sirris en Agoria samen met vele andere partners volop in op benutten van hernieuwbare materialen, sluiten van de materiaalkringlopen en circulair ondernemen. Vindt u niet meteen de meest geschikte ondersteuning voor jouw situatie? We helpen u graag verder!
]]>

Auteurs

Thomas Vandenhaute